

процесу повинне включати аспект охорони й гігієни праці, засвоєння відомостей щодо захисних пристроїв і механізмів, спеціального облаштування приміщень, технологій, що базуються на використанні цього обладнання.

Потрібно також дбати про спеціальні умови в організації технічної творчості студентів. Заняття мають проходити в спеціально обладнаному приміщенні, на створеному робочому місці, яке облаштоване необхідними знаряддями праці й технікою, комплектом засобів захисту. Усі роботи мають проходити під контролем викладача і майстра виробничого навчання відповідно до розробленої технологічної картки.

Отже, займаючись технічною творчістю, формуючи практичні уміння та навички майбутній педагог у кожній майстерні, на кожному робочому місці повинен створити систему управління охороною праці і забезпечити її ефективне функціонування, запобігати нещасним випадкам, професійним захворюванням і аваріям під час праці. У подальшому він має активно брати участь у розробці та вдосконаленні існуючих нормативів під час технічної творчості учнів.

Список використаної літератури

1. Клуб інженерів по охоране труда. <http://www.dvkuot.ru/index.php/artikul/227-bestrud> (дата обращения 6.04.2020).

РОЛЬ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАЦЕОХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ» У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ «ТЕХНОЛОГІЇ»

*Хлопов А. М.
м. Полтава*

Анотація. У статті описується роль дисципліни «Працезохоронна діяльність» у формуванні особистості майбутнього вчителя. Показані основні чинники впливу на особистість студента. Подані педагогічні прийоми та методи формування культури майбутніх педагогів в галузі цивільного захисту і працезохоронної діяльності.

Ключові слова: цивільний захист і працезохоронна діяльність, освітня галузь «Технології», методи та прийоми формування працезохоронної культури.

На початку XXI століття Україна переживає складні часи. Екологічна ситуація у світі має великі проблеми. Крім того на світ насунулася нова проблема епідемія коронавірусу COVID-19, яка загрожує всьому людству. Відбуваються кардинальні зміни в житті суспільства: політичному, економічному та соціальному. [1]. Держава проходить через певні зміни. Змінюється суспільство, політична та економічна ситуація. Відповідно до цього трансформуються відносини між людьми.

Людство має великі ресурси, але перед ним стоїть достатньо велика кількість невирішених проблем. Вони полягають в тому, що часто люди не можуть спрямувати сили соціуму у потрібне русло, контролювати процес цивілізованого суспільного розвитку. Поступово в суспільстві нагромаджуються негативні зміни, енергія, які у природі та в суспільстві наближаються до критичної межі. Настає той момент, коли потрібно керуватись законами гуманізму у всіх його проявах. Це, в першу чергу, виражається в тому, що людина є частиною природи, а тому вона розвивається за законами природи.

Україна переходить до моделі інноваційного розвитку. Пріоритетного значення набувають адресні та програмно-цільові функціональні інвестиції в людину, її творчий, науковий, інтелектуальний та інноваційний потенціал [2].

Реалії сьогодення – це ринкова економіка, глобалізація, технології та

конкуренція. Усі ці характеристики знаходяться у складній залежності. Технології породжують конкуренцію і прискорюють глобалізацію, яка стимулює посилення конкуренції [3].

Зміни вимагають конкурентноспроможності, професійної й соціальної мобільності, неперервної освіти й професійного, духовного зростання та самовдосконалення. Різкий зріст вимог до рівня фахової підготовки майбутніх вчителів освітньої галузі «Технології», як і до всіх вчителів, відповідає потребам сьогодення, що є причиною модернізації системи освіти. Результатом виконання цих вимог є підвищення якості освіти, здібності до реалізації та саморозвитку, творчої діяльності особистості. Інноваційним змінам у сучасній освіті присвячені праці С. Гончаренка, В. Лозової, П. Стефаніка, М. Євтуха, Н. Тверезовської, О. Ярошенко.

Цьому завданню відповідає курс «Цивільний захист і праце охоронна діяльність», що є складовою частиною навчального плану підготовки бакалаврів освітньої галузі «Технології». Головною метою даної статті є показати роль цієї дисципліни у формуванні цілісної особистості вчителя, який би міг працювати в умовах кредитної системи з накопиченням балів і сучасного етапу розвитку української держави.

В умовах сучасної держави, що знаходиться в стадії переходу до демократичного суспільства, відбуваються динамічні зміни у змісті освіти та в концепції підготовки майбутнього вчителя освітньої галузі «Технології». Відповідно із зміною соціально-політичних і економічних умов життя в Україні відбувається трансформація концепції освіти та підготовки фахівців багатьох галузей. Набувають нового більш глобального значення інформаційно-комунікаційні технології та технології дистанційного навчання, які частково модернізують зміст освіти. У зв'язку з цим виникла потреба у підвищенні ефективності трудової підготовки школярів і студентства. Кардинально змінюється роль «...викладача в системі освіти...», а також «людини у виробничому процесі...» [4]. Інформатизація та інтенсифікація виробничих процесів веде до виникнення нових дисциплін, які вимагають творчого нестандартного підходу студента як майбутнього вчителя до навчальної діяльності. Таке ставлення до навчання ґрунтується на підвищенні кваліфікації студента за рахунок активної самостійної роботи, пошукової діяльності, пошуку та творчої обробки інформації і перетворення її у довготривалі міцні знання.

У Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка у циклі професійно орієнтованої підготовки є нормативна дисципліна «Цивільний захист і праце охоронна діяльність», яка викладається для студентів третіх курсів усіх спеціальностей. Її метою є надання знань, умінь, здатностей (компетентностей) для здійснення ефективної професійної діяльності, а завданням є набуття студентами знань, умінь і компетентностей ефективно вирішувати завдання професійної діяльності з обов'язковим урахуванням вимог цивільної безпеки, працезахоронної діяльності та гарантуванням збереження життя, здоров'я і працездатності. Майбутній учитель освітньої галузі «Технології» повинен бути всебічно розвиненим. Тому у зміст дисципліни включені питання, які допомагають йому набутти необхідні риси для роботи у конкурентному середовищі.

Вивчення питань безпеки праці та інших видів діяльності організується і проводиться на всіх стадіях освіти у навчально-виховних закладах та навчальних закладах країни з метою формування у підростаючого покоління свідомого і відповідального ставлення до питань особистої безпеки та безпеки оточуючих [5].

За даними анкетування та дослідження відомого науковця Маренго А. [5], майже 68% опитаних вважають цей предмет зайвим у закладі вищої освіти – «прийдемо на роботу, нам все пояснять», 58% – нецікавим, 52% – «занадто юридичним». Таким чином, існують суперечності між потребою суспільства у зниженні кількості випадків

виробничого травматизму та професійних захворювань і небажанням працівників (в даному випадку майбутніх фахівців сфери освіти) оволодіти знаннями з питань особистої безпеки та безпеки оточуючих, створення безпечних умов навчання, захисту себе від різних видів конфліктів, виховання і дозвілля дітей; між необхідним і реально існуючим ставленням майбутніх педагогів до охорони праці; між необхідним і існуючим рівнем сформованості працезахоронної культури майбутніх педагогів. Всі ці протиріччя необхідно вирішувати у процесі підготовки майбутніх вчителів.

Сучасні вимоги до якості підготовки фахівців у вищій школі дуже високі. З ними можна погоджуватися, не погоджуватися, критикувати. Але одне незаперечно: майбутніх педагогів, які зараз самі знаходяться в стані учнівства, чекають вельми вимогливі учні та їх батьки. Саме вони, в першу чергу, диктують, яким повинен бути рівень майстерності їх вчителя – і педагогічного, і предметного. Це майстерність виявляється в оволодінні мистецтвом педагогічної техніки, способами взаємодії з учнями, засобами навчання, в тому, як щохвилини володіє ситуацією уроку.

Дисципліна розрахована на 5 кредитів та має два змістових модулі. Тут вивчаються основи законодавства з охорони праці і розглядаються права та обов'язки громадян у трудовому процесі. Змістовий модуль 2 присвячений виробничій гігієні, безпеці та пожежній профілактиці. В розділі розглядаються основи фізіології та гігієни праці. Існує багато прийомів та способів, які можуть допомогти зробити вивчення цієї дисципліни для студента більш цікавим і корисним. Назвемо деякі з них. Знайди 10 відмінностей, зійде й так, стоп-кадр, життя до і після, відстрочений ризик, порятунок рядового. Усі вони покликані викликати в студента повагу до правил безпеки, розуміння необхідності їх виконання та потреби за можливості рятувати інших.

Висновки. Отже, описане вище у статті ілюструє необхідність вивчення дисципліни «Цивільний захист і працезахоронна діяльність» на всіх спеціальностях, а особливо – при підготовці майбутнього вчителя освітньої галузі «Технології».

Список використаної літератури

1. Золотухіна Вікторія. Інноваційна діяльність в післядипломній освіті / Вікторія Золотухіна // Інновації в педагогічній освіті європейського простору: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (27-28 вересня 2009 р., м. Полтава). Полтава, 2009. С. 34 – 38.
2. Завалевський Ю.І. Інноваційні педагогічні технології в практиці роботи сучасного загальноосвітнього навчального закладу / Ю.І. Завалевський // Постметодика. 2007. С. 2.
3. Равен Д. Компетентность в современном обществе: выявление, развитие и реализация / Д. Равен // Інновації в педагогічній освіті європейського простору: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (27-28 вересня 2009 р., м. Полтава). – Полтава, 2009. С. 150 – 155, 275 – 298.
4. Сидоренко В., Буринський В. Роль самостійної роботи студента в навчальному процесі вищого закладу освіти / В. Сидоренко, В. Буринський // Самостійна робота студентів у структурі сучасної освіти. Матеріали регіональної науково-практичної конференції. Полтава, 22 квітня 2004 р. Полтава, 2004. С. 10 – 17.
5. Маренго А. К. К вопросу обучения студентов правовым основам охраны труда в РФ [Текст] / А. К. Маренго // Актуальные проблемы юридической науки и их отражение в учебном процессе. – М.: Изд-во МИП, 2003. – 233 с.

РОЗРОБКА СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ

*Лапенко Т. Г.
м. Полтава*

Система управління охороною праці (СУОП) являє собою сукупність процедур і документів, які регламентують політику і цілі охорони праці на підприємстві, в тому числі, посадові обов'язки всіх керівників і фахівців. Роботодавці повинні створювати і забезпечувати функціонування СУОП [2].